

МИХАИЛ КОЛЦОВ КАК ПИША

Превод от руски: Венцел Райчев, 1978

chitanka.info

Аз не пиша. Пишат жена ми, Лизавета Николаевна, или машинописецът на „Правда“ А. А. Зембровски, слушайки със сиизхождение измишльотините, които им диктувам. Но това не променя нещата.

Аз изцяло приличам на оня злополучен журналист от вица. Попитали го:

— Чели ли сте еди-коя си книга?

И той отговорил:

— Мили мой! Аз нямам време да пиша, та...

Много често самият аз се оприличавам на трамвай, натъпкан с пътници като в консерва, окичен с хора, увиснали по стъпалата и буферите, който разгонва минувачите с дивото си звънене и не спира по спирките. А понякога на келнерка от някоя нощна кръчма, където я викат едновременно от двадесет маси.

Като спя, се налага да изключвам телефона, иначе още в четири часа сутринта непременно ще ми се обадят от някоя позаседала се компания:

— Другарю Колцов, прощавайте за безпокойството, по нали вие знаете всичко — хванали сме се тук на един бас: колко думи в руския език завършват на „зо“? Ние открихме две: „пузо“ и „железо“^[1], а за трета не се сещаме. Бъдете така любезен!

Да се ядосвам и сърдя, е безполезно — няма да разберат и на свой ред ще ми се ядосат.

Сутринта започва с преглед на пощата, под непрекъснатия акомпанимент на телефона.

— Чувате ли ме? Обаждам ви се от гарата! Току-що пристигам от Елабуги! Съчинил съм опера в шест действия! Ало! Централа, не ни прекъсвайте! Ще ви намеря ли у дома, ако дойда веднага? Имате ли роял? Ало, какво казахте? Може и на пиано!

— Другарю Колцов! В „Главтекстпром“ вече втори ден ни бавят заплатата. Какво? Как да не можете да дойдете веднага? Много странно! Ние пък мислехме, че вие наистина сте враг на разтакането...

— Михаил Евгениевич? Какво? Михаил Евграфович? Как? Михаил Евтихиевич? Е да де, да, исках да кажа Михаил Ефимович, в указателя пише „М. Е.“. Чакаме ви, Михаил Ефимович, чакаме ви утре за диспута „Обрязването и новият бит“. Какво? Как няма да дойдете? Не може да бъде! Че ние даже в афиша сме ви вписали! Как така без

вашето знание и съгласие? Ние бяхме сигурни, че ще се съгласите, нали се прави в полза на взаимоспомагателната каса на профкомитета в зъболекарския институт. Какво? Как така ще ни дадете под съд за измама? Какво сме виновни ние?!

Пощата — някой път трябва да се разкаже отделно и подробно за този изумителен, стигащ понякога до петдесет писма дневно куп истински човешки документи, всеки от които съдържа отклик от всички краища на страната, живи човешки редове, пълни е какво ли не — от предсмъртната изповед на самоубиеца до оплакванията, че в града няма „хубаво казино“.

В живота буквално няма събитие, което да не намира отражение, да не среща протест или възхвала в ежедневната поща на писателя, който пише във вестниците. С пощата започва „първият работен ден“. В него няма нищо от традиционния литературен начин на живот. Ходене по заседания и учреждения, чести визити и съда и контролната комисия, където в присъствието на автора се решава съдбата на неговите живи герои, безбройни срещи с безброй хора, фабрики, студентски общежития, научни лаборатории — всичко вихрено минава пред погледа ти, всичко гръмогласно провъзгласява, непрекъснатите победи и завоевания на страната, която строи социализма, и които писма наред с това просто гъмжат от недостатъци и грешки. Всичко трябва да видиш, да почувствуващ, да оцениш и да не сбъркаш. Трябва да бъдеш честни „уши и очи“ на читателите си, да не злоупотребяваш с доверието им, да не им сервираш глупости под формата на нещо важно и да не изпускаш дреболиите, които определят голямото!

Обядът също така се уплътнява с нещо делово.

Той се използва за срещи с интересни хора, за предварително насрочен спокоен разговор. Затова често се налага да не обядвам у дома, а на гости или в някой заводски стол в крайните квартали.

Следобед започва „вторият работен ден“ — от шест до дванадесет. Много често започва с доклади или изказвания в някой завод. После прием на посетители в редакцията. И накрая, някъде около десет вечерта, след всичко описано започва диктовката на фейлетона. Уви! Понякога читателите чувствуват във фейлетона следите от дневната умора на автора му.

Само неделята грижливо се охранява от каквато и да било работа „в името на ближния“. В неделя аз търся личните си радости —

волейбол, городки^[2], плуване, разходка с автомобил (аз съм един от реализаторите на лозунга на В. В. Осински: всеки сам да си е шофьор).

Като се махне неделата, целият живот се слива в един непрекъснат, главоболен дванадесетчасов работен ден. Отпуската, и тя се използва за делови цели — пътуване до някакво по-отдалечено място.

И все пак именно този наситен, сложен, главоболен работен ден, този не писателски начин на работа доставя огромно удоволствие. Именно тъй, „между другото“, са написани вече повече от сто коли, обслужено е цяло десетилетие от нашата революция.

Истински пречи „да строим социализма“ единствено главоболието. Дните на неговите жестоки визити — два пъти месечно — са зачеркнати от живота дни! Затова пък самоотвержено ми помагат да се справям с потока от хора, писма и факти младите сътрудници — Н. Беляев, М. Лучански, Т. Бонч-Бруевич.

Хубаво е, че „Тридесет дни“^[3] отвежда своите читатели в съветските ателиета на литературното слово Може би благодарение на това ще почнат да отмират все още съществуващите представи за сегашния писател или като за декласиран бродяга с постоянна резиденция в кръчмата, или като за някакъв пасторален овчар със „свободна професия“, който на разсъмване надува кавала си под някое дърво, свирейки каквото му хрумнало в момента.

1927

[1] Пузо — тумбак; железно — желязо. — Б. пр. ↑

[2] Городки — националната руска игра, подобна на кегелбан — Б. пр. ↑

[3] Списание „Тридесет дни“, където през 1927 г, бр. 8, под рубриката „Авторите за себе си“ е публикуван и този автоочерк на М. Колцов — Б. пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.